“Ә мин “Орлёнок” пионер лагеренда ял иттем ...

“... Әле ул елларда 1960 елның 12 июлендә ачылган Бөтенсоюз пионер лагере “Орленок” турында ишетеп кенә белә идек. Үсмер елларымдагы иң истәлекле көннәремнең берсе “Орленок” лагеренда ял итү бәхетенә ирешү булгандыр инде.”

Әнә шулай зур горурлык хисләре белән сөйләде безгә Алексеевск районы Урта Тигәнәле авылында туып (1952), шул ук авылның урта мәктәбендә белем алган, хәзерге вакытта (1971 елдан бирле) Урманасты Шынталы авылында яшәүче, мәктәптә директор булып эшләүче Әхмәтҗанова (Баязитова) Җөвәйрә Зөлкәфил кызы.

«Орлёнок» истәлекләре

Баязитова (Әхмәтҗанова) Җөвәйрә Зөлкәфил кызының шәхси архивыннан алынды

Мин үзем 60 нчы еллар баласы. Бу еллар укучыларда әдәп, әхлак тәрбияләү эшен балалар оешмаларын тагын да ныграк активлаштыру, аңа таяну аша алып барылган еллар. Минем дә башлангыч классларда укып йөргәндә ничек октябрят булуым, 3 нче класста ничек тантаналы рәвештә пионерлар сафына кабул ителүем, аннан инде , тагын да зурая төшкәч, ничек комсомолга керүем – барысы да бүгенгедәй хәтеремдә.

Безнең дружина Советлар Союзы Герое Зоя Космодемьянская исемен йөртә иде. Дружина составына кергән отрядлар, берсеннән-берсе уздырырга тырышып, отрядның исемен сайлый. Яраткан җырны сайлау да, үзеңнең девизыңны булдыру өстендә эшләү дә һәр отряд советы членыннан зур җаваплылык сорый. Отряд нинди атаклы кеше исемен йөртсә, шуның биографиясен бик ныклап өйрәнеп, аның батырлыгы турында сборлар үткәрә идек.

Менә шушы бер караганда бик гади генә булып күренгән хезмәтләребез аша бездә, ягъни укучыларда Бөек Ватан сугышы геройлары үрнәгендә туган илебезгә мәхәббәт , аның белән чынлап торып горурлану, әдәп, әхлак хисләре тәрбияләнгән икән.

Ул еллар мәктәпләрдә тимурчылык эшенең киң җәелгән чагы. Классыбыз белән чиратлашып,беркем мәҗбүр итмәүгә карамастан, бер риясыз балалар ялгыз калган карт-карчыкларга бик теләп булыша идек. Аларның куанычлары, безгә әйткән рәхмәт сүзләре әле хәзер дә ул елларның матур хатирәсе булып, сагындырып искә төшә.

Әйе, мәктәп еллары инде бик еракта калдылар. Еллар гына түгел, чорлар да алышынды, буыннар үзгәрде, дөньялар чуалды.Үзебез дә инде хәзер олы яшьтә. Гомеремнең күп өлеше балалар укыту һәм тәрбияләүгә багышланганга күрә, еш кына безнең чор балаларындагы миһербанлылык, кешелеклелек хисләре, еллар үткән саен, ни өчен юкка чыга бара икән , кем, кайчан, кайда ялгышлык җибәрде икән дип бик борчылам. Ә бит ныклабрак фикерли башласаң, бу тискәре күренешләрнең сәбәпләре илебездәге балалар оешмалары бетерелү белән бәйле түгелме икән дип тә уйлап куясың.

Без ул елларда укытучыларны гына түгел, өлкән пинервожатыебыз Зөләйха апаны да фәрештәгә тиңләп, һәр әйтәсе сүзен күз карашыннан аңлый идек. Билгеле, мин бераз активрак та булганмындыр инде. Җәмәгать эшләрендә дә һәрвакыт башлап йөререгә туры килде. Бәлки шуңадыр дружина советы председателе итеп сайлап куйдылар. Ул елларда укуда зур тырышлык күрсәткән укучыларны пионер лагерьларына җибәрә иделәр. Мин һәр җәйдә үзебездән ерак түгел урнашкан пионер лагеренда ял иттем.

Әле 1960 елда ачылган Бөтенсоюз пионер лагере “Орленок” турында ишетеп кенә белә идек. Мин үсмер елларымдагы иң истәлекле көннәремнең берсе шул лагерьда ял итү бәхетенә ирешү булгандыр инде. Авылдан ары китеп, хәтта район үзәгендә дә рәтләп йөрмәгән 7 класс укучысының бер төркем пионерлар белән поездга утырып, Кара диңгез буена ял итәргә җибәрелүе хөкүмәтебезнең ул чорда балаларга зур хөрмәте, аларның киләчәге турында нык кайгыртучанлык күрсәтүенең ачык мисалы булып тора дип саныйм мин.

Бөтенсоюз пионер лагере“Орленок” истәлекләрен сезгә дә тәкъдим итәм

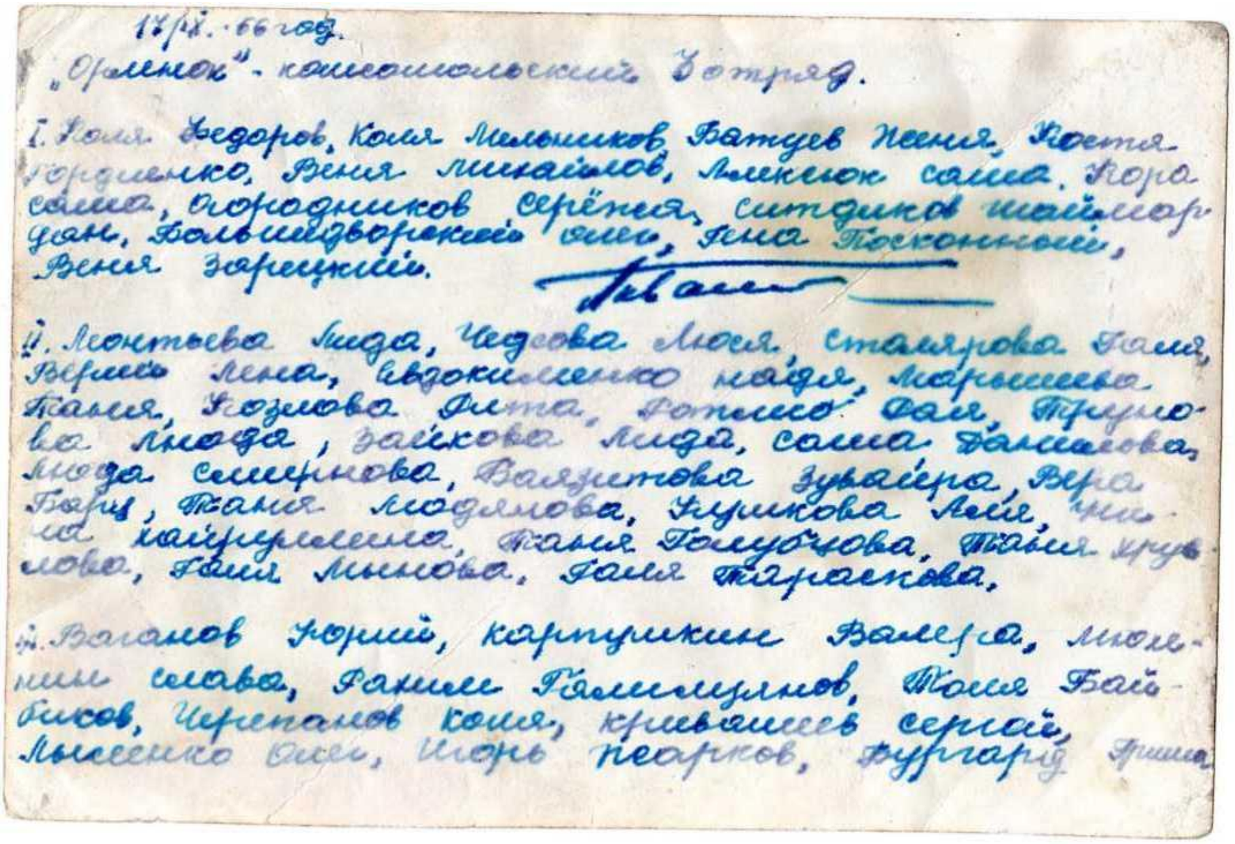

17/IX. 66 год.

„Орленок“ - комсомольский отряд.

I. Толя Федоров, Коля Мельников, Батуев Женя, Костя Гордиенко, Веня Михайлов, Алексюк Саша, [illegible], Огородников Серёжа, Ситдиков Шаймардан, Большедворский Олег, [illegible], Веня Зарецкий.

II. Леонтьева Лида, Чадова Люся, Столярова Галя, [illegible] Лена, Евдокименко Надя, Марышева Галя, Козлова Рита, [illegible] Фая, Трунова Люда, Зайкова Лида, Саша [illegible], Люда Смирнова, [illegible] Зубайра, Вера [illegible], Таня [illegible], [illegible], Нина Хайруллина, Галя Голубцова, [illegible], Галя [illegible], Галя Тарасова.

III. [illegible] Юрий, Карпушкин Валера, [illegible] Слава, [illegible], Толя [illegible], Черепанов Коля, Кривошеев Сергей, Лысенко Олег, Игорь [illegible], [illegible] Гриша.

Безнең отрядта 45 укучы иде. Күптөрле милләт балалары булуга карамастан, дус һәм тату идек. Әле бүгенге көндә дә хатлар аша аралашып, якын итешеп яшибез. Ял иткән көннәр истәлеген гел искә төшереп, яшүсмер елларга кайтып алабыз.

40 көн сизелми дә үтеп китте. Сентябрь ае булуга карамастан, Кара диңгез суы җылы, көннәр матур иде. Көнгә икешәр тапкыр тозлы суда рәхәтләнеп коена идек.

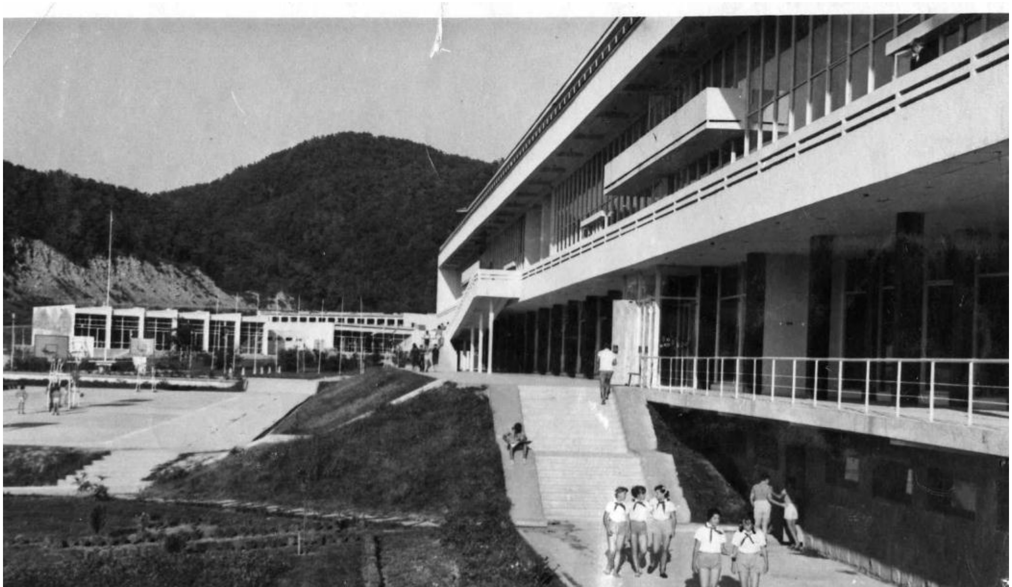

Без көн саен ял итеп, тауларга үрмәләп, төрле экскурсияләрдә генә булмадык, атнага 3 тапкыр менә шушы мәктәпкә укырга йөрдек . Чөнки алган белемнәр онытылырга тиеш түгел, өйгә кайткач, иптәшләреңә ияреп китәргә кирәклекне аңлый идек. Билгеле, бу мәктәп авыл мәктәбеннән бикнык аерыла. Үзе зур, якты, җылы.Үземне бөтенләй икенче дөньяда итеп хис итә идем.

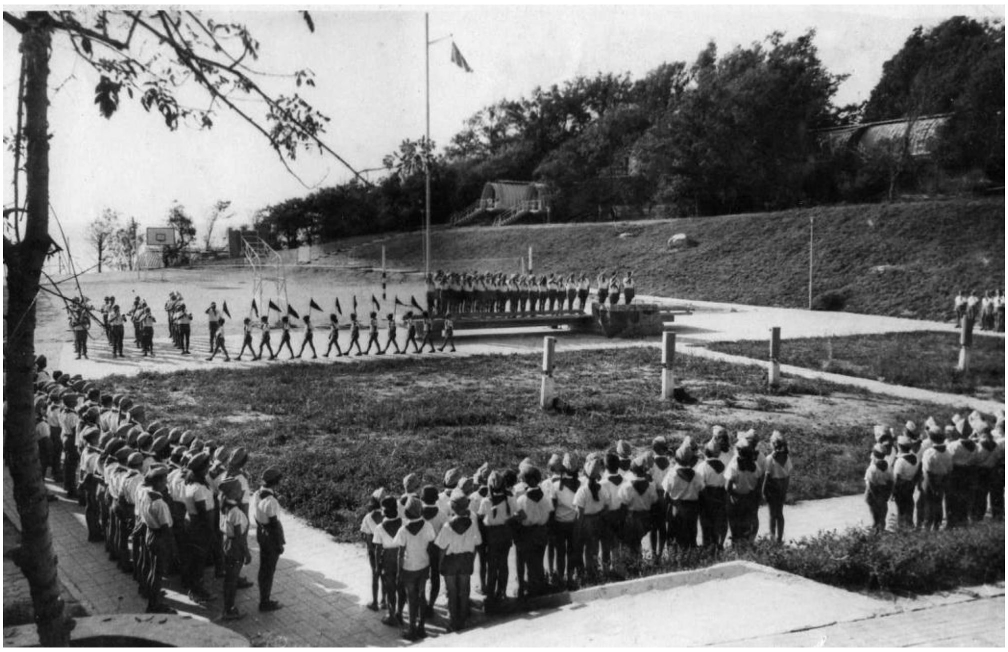

Көн саен дружина сборы үтә иде. Анда отрядлар үткән көн турында рапорт бирәләр. Бу эшкә һәр отряд бик җаваплы карап, ничек тә көнне матур, кызыклы, нәтиҗәле итеп үткәререгә тырыша иде.

Җөвәйрә апа безгә “Орленок” пионерлагерена багышланган “Звездопад” җырын җырлап күрсәтте:

С неба лиловые падают звёзды,
Даже желанье придумать не просто…
На небосклоне привычных квартир
Пусть загорится звезда Альтаир.

Припев.
Звездопад, звездопад…
Это к счастью, друзья, говорят…
Мы оставим на память в палатках
Эту песню для новых орлят.

Что пожелать вам, мальчишки, девчонки?
Встретиться снова бы в нашем «Орлёнке»!
Будет и солнце, и пенный прибой,
Только не будет смены такой…
Припев.

Как бесконечные звёздные дали,
Мы бы на яркость людей проверяли.
Прав лишь горящий, презревший покой,
К людям летящий яркой звездой
Припев

Пусть перед нами дороги земные,
Слышим мы дальних миров позывные.
Юность и песню, и крылья дала
Тем, кто поверил в созвездье Орла.
Припев.